

گزارش برگزاری مراسم بزرگداشت روز اسناد ملی و میراث مکتوب

به مناسبت روز اسناد ملی و میراث مکتوب، در روز ۱۹ اردیبهشت سال جاری مراسمی در گرامیداشت این روز در ساختمان آرشیو ملی ایران برگزار شد.

سخنران نخست این مراسم دکتر فریبرز خسروی، معاون پژوهش و منابع دیجیتال و سرپرست معاونت اسناد بود که با اشاره به نقش سازمان‌های اسنادی، آرشیوها و کتابخانه‌ها

در حوزه توسعه و پیشرفت جوامع گفت: در سطح جهانی می‌توان دانشگاه‌ها را به نسل‌های مختلفی تقسیم کرد. نسل اول دانشگاه‌های آموزش‌محوری هستند که تولیدگر مدرک هستند و در حوزه‌های تخصصی نیز، آگاهی و دانش مختصری تولید می‌کنند. نسل دوم دانشگاه‌های پژوهش‌محور هستند و آموزش مبتنی بر پژوهش را دنبال می‌کنند. نسل سوم نیز دانشگاه‌های کارآفرین هستند؛ دانشگاه‌هایی نقاد و خلاق که جامعه را به سمت توسعه پایدار سوق می‌دهند.

وی در ادامه چنین اظهار داشت که: موتور اصلی مدرسه و دانشگاه، کتابخانه و مراکز آرشیوی است. به‌ویژه وقتی در حوزه علوم انسانی سخن می‌گوییم. در این حوزه نیازی به آموزشگاه و کارگاه نیست. کتابخانه‌ها و مراکز آرشیوی، کارگاه اندیشه‌ورزی در حوزه علوم انسانی هستند. هرچه کتابخانه‌ها و مراکز آرشیوی بتوانند اطلاعات سره را از ناسره تشخیص دهند، و با فراهم‌آوری، پردازش و اطلاع‌رسانی درست در خدمت نهادهای دانشگاهی قرار گیرند، در حوزه دانش نیز قوی‌تر خواهیم بود. لذا این سازمان به‌عنوان تنها متولی قانونی این امر، باید جریان انتقال اطلاعات از سایر سازمان‌ها به آرشیو ملی ایران را تسهیل کند. به‌همین منظور، برای سازمانی که به‌صورت ذاتی و حاکمیتی بنا دارد تا حافظ آثار و اسناد باشد، تمهیداتی اندیشیده شده و امیدواریم در سال جدید که قرار است برنامه جامع اسناد در سطح ملی آغاز شود، بتوانیم زمینه‌ای را فراهم کنیم تا بدون پایمال‌شدن برخی ارزش‌ها و آثاری که به‌دلیل سوء‌پردازش به‌دست محققان نرسیده است، اقدامات مؤثرتری را انجام دهیم.

سخنران بعدی دکتر اکبر ایرانی، مدیرعامل مؤسسه میراث مکتوب و عضو کمیته ملی حافظه جهانی بود. وی با تبریک روز بزرگداشت شیخ کلینی و همچنین روز «اسناد ملی و میراث مکتوب»، گفت: فعالیت کتابخانه‌ها در جمع‌آوری و فهرست‌نویسی نسخ خطی، زمینه پژوهش را برای مؤسسات پژوهشی فراهم می‌کنند. البته هنوز بسیاری از نسخ خطی فهرست‌نویسی نشده‌اند و ما از موجودیت این نسخ اطلاعات چندانی نداریم. او با اشاره به اینکه ربع قرن از تأسیس مؤسسه میراث مکتوب گذشته است، اظهار کرد: در این ۲۵ سال، در جهت احیای متون تلاش کردیم و در این مدت نیز ۴۰۰ جلد از متون کهن را منتشر کرده‌ایم.

مدیرعامل مؤسسه میراث مکتوب با یاد کردن از ایرج افشار، محمدتقی دانش‌پژوه، آقابزرگ تهرانی، محدث ارموی و سایر کسانی که راه پژوهش را هموار کردند، خاطرنشان کرد: توانستیم علی‌رغم فراز و نشیب‌های بسیار در حوزه فرهنگ، کارمان را ادامه داده و یک جریان یا نهضت میراث مکتوب و نسخ خطی در کشور ایجاد کنیم. او تأکید کرد: از رهگذر احیای متون و انتشار اسناد بهره‌برداری‌های زیادی در راه احقاق هویت تاریخی می‌توان انجام داد و با احیای متون تاریخی می‌توانیم تاریخ ادبیات و علم را نیز بازنگری کنیم.

در ادامه مراسم به مناسبت گرامیداشت روز اسناد ملی و با عنایت به اینکه سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در اجرای قانون تأسیس سازمان، مصوب ۱۳۳۹/۲/۱۷ مکلف به جمع‌آوری و حفظ اسناد ملی و فراهم آوردن شرایط و امکانات مناسب برای دسترسی عموم به این اسناد و پرونده‌هاست، از شماری از فعالان این حوزه تقدیر شد. با عنایت به بررسی گزارش عملکرد دستگاه‌ها در سال گذشته، تلاشی مضاعف و تحسین‌برانگیز در جهت ارتقای سطح کمی و کیفی مدیریت امور اسناد، نظارت، بازرسی، نگهداری و انتقال اسناد آرشیوی به گنجینه اسناد ملی ایران

مشهود بود، لذا سازمان در این روز ضمن تأکید مجدد بر رعایت قانون و مقررات اسناد ملی ایران در کلیه دستگاه‌ها و اعلام مراتب تقدیر و تشکر خود از همه دستگاه‌های فعال در زمینه مدیریت اسناد، دستگاه‌های زیر را به نمایندگی از جانب همه آنان مورد تشویق و تقدیر قرار داد:

ردیف	نام دستگاه	نام و نام خانوادگی	پست مقام حاضر جهت دریافت لوح تقدیر
۱	وزارت صنعت، معدن و تجارت	مهدی رحیمی	کارشناس مسؤول اسناد وزارت صنعت، معدن و تجارت
۲	وزارت امور اقتصادی و دارایی	حسین حاجی‌سلطانی	کارشناس ارشد بررسی اسناد وزارت امور اقتصادی و دارایی
۳	سازمان حج و زیارت	امیرحسین نصیری	رئیس اداره دبیرخانه و آرشیو سازمان حج و زیارت
۴	سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی	مهری افراشته	کارشناس اسناد حراست سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی
۵	شرکت بیمه البرز	مجید نادری	عضو هیئت‌مدیره و قائم مقام مدیرعامل شرکت بیمه البرز
۶	وزارت جهاد کشاورزی	رضا غلامزاده	رئیس گروه بررسی اسناد و مدارک دفتر وزارتی

همچنین سازمان ضمن سپاسگزاری از همه کارشناسان معاونت اسناد ملی ایران، مراتب تقدیر و تشکر ویژه خود را از همه کارشناسان سازمان اعلام و آرشیوداران زیر را به نمایندگی از جانب همه آنان مورد تشویق و تقدیر قرار داد:

ردیف	نام کارشناس	واحد سازمانی
۱	عبدالله کوهساریان	اداره کل فراهم‌آوری و ارزشیابی اسناد
۲	علیرضا حسینی‌آشتیانی	اداره کل فراهم‌آوری و ارزشیابی اسناد
۳	نجمه‌سادات امامی	اداره کل توصیف و پردازش اسناد ملی
۴	محمد بیاتی	اداره کل توصیف و پردازش اسناد ملی
۵	ابوالفضل شریفی‌فرد	اداره کل مرمت و حفاظت
۶	شهربانو کوهساریان	اداره کل مرمت و حفاظت
۷	مسعود اسماعیل‌حسینی	اداره کل خدمات آرشیوی
۸	اعظم فلاح	اداره کل خدمات آرشیوی

سخنران پایانی مراسم سرکار خانم دکتر اشرف بروجردی بود. ایشان در آیین بزرگداشت روز «اسناد ملی و میراث مکتوب»، با بیان اینکه امیدواریم بتوانیم گوشه‌ای از تلاش‌های کسانی را که در حفظ میراث مکتوب این سرزمین ایفای نقش می‌کنند، ارج نهیم خاطر نشان

کرد: اسناد هر ملت در حکم شناسنامه آن ملت‌اند و آنچه امروز در اختیار ماست، تعیین‌کننده سابقه و دیرینه این سرزمین است. اسناد نقش مهمی در ایجاد فضای اعتمادسازی ایفا می‌کنند. او با تأکید بر اسناد مکتوب و موضوع کتابت تصریح کرد: در قرآن کریم نیز آمده است که وقتی می‌خواهید چیزی را به کسی امانت دهید، دو فرد عادل آن را ثبت کنند؛ زیرا نگاشتن ماندگاری به‌همراه دارد. اگرچه امروز موضوع دیجیتال‌سازی و الکترونیکی‌شدن اسناد نیز مطرح است اما برخی مخاطرات اسناد الکترونیکی را نیز تهدید می‌کند. به همین دلیل تأکید من بر این است که کتابت اسناد را ماندگارتر خواهد کرد.

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران با اشاره به ارتباط اسناد و توسعه پایدار تصریح کرد: سند، بار شفاف‌سازی و روشن‌گری یک اقدام، یک تصمیم و تلاش را به‌همراه دارد و این امر، زمینه‌ساز اعتماد عمومی خواهد شد و اعتماد عمومی نیز، افزایش تعاملات اجتماعی را به‌همراه داشته و در نهایت به توسعه پایدار در جوامع منجر می‌شود. تا زمانی که مردم به تصمیمات مسئولین بی‌اعتماد باشند، نمی‌توان در آن جامعه از توسعه و پیشرفت سخن گفت. او ادامه داد: اسناد نقش مهمی در ایجاد فضای اعتمادسازی ایفا می‌کنند؛ وقتی سندی موجود باشد، می‌توانید به آن مراجعه و آن را مبنای اعتماد و عمل خود قرار دهید.

مشاور رئیس‌جمهور در بخش دیگری از سخنان خود اظهار کرد: امروز وظیفه حفاظت و نگهداری از اسناد به عهده آرشیو ملی ایران است و کسانی که در این عرصه گام برمی‌دارند، نباید جایگاه‌هایی موازی با آرشیو ملی تعریف کنند. امروز نهاد ریاست‌جمهوری و سایر دستگاه‌ها باید متحد شوند و از این سازمان مطالبه کنند تا به بهترین نحو ممکن از اسناد ملی صیانت کنند.